

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВАСИЛЬКІВСЬКИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО АВІАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

з організації самостійної роботи

з дисципліни «Культурологія»

для студентів 131 н/г

Спеціальність: 5.07010301

«Технічне обслуговування повітряних суден і двигунів»

Васильків 2016

Дисципліна «Культурологія» передбачає вивчення світової та вітчизняної культури, є частиною циклу гуманітарних дисциплін, що несуть основне навантаження в процесі морально-естетичного та особистісного становлення студентів, що можливо лише у сфері культури.

Предмет дисципліни: сутність, закономірності існування та розвитку світової та національної культури в усій повноті її проявів, у всьому різноманітті її історичних формоутворень і принципів функціонування; етапи та закономірності розвитку світової культурологічної думки.

Міждисциплінарні зв'язки: курс «Культурологія» органічно поєднаний з дисциплінами, які вивчають студенти усіх спеціальностей, зокрема «Історія України», «Всесвітня історія», «Основи філософських знань», «Соціологія», «Людина і світ».

Рекомендації для самостійної роботи студентів

Вивчення культурології є одним з важливих аспектів гуманітаризації навчального процесу.

Самостійна робота - основний засіб оволодіння студентами програмовим матеріалом у вільний від обов'язкових навчальних занять час. На неї відведено **20 годин**.

Самостійна робота студентів є значним чинником, який формує вміння навчатися та сприяє активізації засвоєних знань студентами і їх реалізації.

Самостійна робота студентів з «Культурології» включає вивчення основних питань теорії культури, особливостей культурного розвитку цивілізацій, проблематику розвитку національних культур у їх поетапному розвитку з стародавніх часів до сьогодення тощо з використанням навчальної, методичної, довідкової, наукової літератури в поза аудиторний час. Самостійна робота студентів – значна частина учбового процесу, що передбачає:

- формування навичок роботи з літературою;
- набування досвіду наукового дослідження;
- розкриття індивідуальних талантів особистості студента;
- формування світоглядних задач;
- набування таких якостей, як наполегливість й системність у навчанні.

Значна роль самостійної роботи в підготовці спеціалістів підтверджується практикою вищої школи. Сьогодні самостійній роботі приділяють значне місце в навчальному процесі. Кількість аудиторних занять скорочують, а обсяг самостійної роботи збільшують. Тому варто розвивати індивідуальні форми учбової роботи. Вміння твердо мислити, орієнтуватися в потоці наукової інформації, самостійно ставити й виконувати нові завдання – вимога сьогодення. Самостійна робота студента близька до дослідної.

Самостійна робота в 131 н/г спеціальності «Технічне обслуговування повітряних суден і двигунів» складається з підготовки до семінарських занять, контролю знань і вмінь в усіх його формах, виконання індивідуальних, завдань.

Вона полягає у вивченні кожним студентом рекомендованих підручників, іншої літератури, конспектів лекцій.

До кожного семінарського заняття розроблені завдання для самостійної роботи. Вони складаються (залежно від конкретної теми) із:

- питань, що підлягають обговоренню на семінарах;
- питань теми, які не розглядаються на аудиторних заняттях і які студенти мають засвоїти повністю самостійно.
- Завдань: скласти конспект за планом, конспектування питань самостійної роботи;
- з'ясувати і законспектувати поняття та терміни з теми, яка вивчається.

Завдання охоплюють у повному обсязі зміст відповідної теми.

Основні форми самостійної роботи студентів:

1. Підготовка доповідей.
2. Виконання практичних завдань.
3. Написання та захист реферату.
4. Створення мультимедійних проєктів (напр. віртуальний музей тощо) відеороликів, слайд-презентацій.
5. Робота в бібліотеці: вивчення рекомендованої літератури та її конспектування.
6. Реферування наукових статей та інших друкованих джерел.
7. Написання конкурсних й дослідницьких робіт.
8. Підготовка до виступів на практичних заняттях.
9. Участь у студентських наукових конференціях.
10. Відвідування виставок і художнього музею. Аналіз творів мистецтва (письмово).
11. Підготовка до заліку навчального курсу.

Техніка самостійної роботи студентів у вивченні відповідної дисципліни складається з доцільних прийомів пошуку необхідної літератури, читання, конспектування, написання доповідей. Про цю техніку викладач розповідає на семінарських заняттях і консультаціях. Особливо важливою є правильна організація пошуку необхідних джерел. Пошук варто починати з роботи в бібліотеці (з каталогами або електронною системою обліку літератури).

Після опрацювання джерел і літератури настає етап конспектування питань самостійної роботи.

Важливим у самостійній роботі студента є підготовка доповіді

Доповідь має відповідати таким вимогам:

- логічно й послідовно розкрити зміст обраного питання;
- показати самостійну роботу над літературою;
- уміти планувати, а також чітко й зрозуміло формувати основні питання виступу.
- Студент доповідач має добре знати учбовий матеріал, володіти собою та аудиторією.

Підготовка доповіді

Тривалість виступу складає 5-7 хвилин. За цей час необхідно сказати про найголовніше, опускаючи непотрібні деталі і подробиці.

Запам'ятайте кілька нескладних правил:

1. Щоб навчитися грамотно говорити, треба навчитися читати і слухати.
2. Готуючи виступ, не тільки занурюйтесь у зміст написаного, але і спробуйте побачити, почути, зрозуміти і запам'ятати художні особливості мови, мовні звороти.
3. Нагромадженню активного запасу слів допоможе спеціальна робота: заведіть словник для запису нових слів, тренуйте себе в їх запам'ятовуванні і проголошенні, підбирайте до слів антоніми і синоніми, вивчайте слова, уживані в переносному значенні.
4. Прагніть не тільки записати зміст майбутнього виступу, але і продумайте прийоми його побудови — вступ, риторичні питання, тези й антитези і т.д.
5. Стежте за тим, щоб у вашому виступі не зустрічалися слова-паразити, не допускайте непотрібних повторів — це збіднює мовлення.
6. Стежте за побудовою речень, уникайте складних конструкцій.

Пам'ятайте: на занятті від вас чекають не сумного і прісного відтворення чужого тексту, а активності, вираження самостійно знайденої позиції, конструктивного розв'язку професійно значущих проблем, зіставлення фактів і ідей, оцінних суджень. Усе це наблизить вас до реалій майбутньої професії.

Конспекти можна умовно розділити на кілька видів.

План-конспект. Готується за допомогою попередньо зробленого плану твору, що розробляється спеціально для написання конспекту. Може використовуватися і план, складений раніше як самостійний запис.

Кожному питанню плану в такому записі відповідає певна частина конспекту. Однак якщо пункт плану не вимагає доповнень і роз'яснень, він не супроводжується текстом. Це одна з особливостей стрункого, ясного і короткого плану-конспекту.

Будучи за суттю стиснутим переказом прочитаного з урахуванням цілі конспектування, цей конспект — один з найбільш цінних, тому що допомагає краще засвоїти матеріал ще в процесі його вивчення.

Зміст книги закріплюється в пам'яті вже при створенні конспекту. Він учить послідовно і чітко викладати свої думки, працювати над книгою, узагальнюючи її зміст у формулюваннях плану.

Завдяки своїм перевагам – стислості, простоті і ясності формулювань – він стає незамінним посібником, якщо необхідно швидко підготувати доповідь, виступ.

Як варіант плану-конспекту складається схематичний план-конспект, тобто схема, що відбиває логічну структуру і взаємозв'язок окремих положень з необхідними поясненнями

Етапи роботи:

- 1) складіть план прочитаного тексту;
- 2) передайте суть кожного пункту плану коротко і доказово — у вигляді тексту або схеми;
- 3) запишіть план (схему) з поясненнями.

Питально-відповідний конспект. Це один з найпростіших видів плану-конспекту. На пункти плану, виражені в питальній формі, даються точні відповіді.

Етапи роботи:

- 1) складіть план прочитаного тексту;
- 2) сформулюйте кожен пункт плану у вигляді питання;
- 3) запишіть відповіді на поставлені питання.

Тезовий конспект. Є стиснутим, у формі коротких тез, переказом прочитаного або почутого. Такий конспект швидко складається і запам'ятовується; учить вибирати головне, чітко і логічно викладати думки, дає можливість засвоїти матеріал ще в процесі його вивчення. Він є гарною підмогою, якщо потрібно оперативно підготувати доповідь, виступ.

Проте працювати з тезовим конспектом через певний час важко, тому що зміст матеріалу погано відновлюється в пам'яті.

Етапи роботи:

- 1) складіть план прочитаного тексту;
- 2) сформулюйте коротко і доказово кожен пункт плану у вигляді тези, виберіть розумну й ефективну форму запису;
- 3) запишіть тезу.

Цитатний конспект. Це конспект, створений з уривків оригіналу – цитат. При цьому цитати повинні бути зв'язані одна з одною ланцюгом логічних переходів.

Істотний недолік текстуального конспекту у тому, що він не активізує увагу і пам'ять (якщо, звичайно, він заздалегідь не був покликаний стати посібником для порівняння різних точок зору). Іноді захопленість виписками цитат може призвести до того, що суть аналізованого тексту виявиться розмитою. Часто цитатний конспект слугує лише ілюстрацією до досліджуваної теми.

Етапи роботи:

- 1) прочитайте текст, відзначте в ньому основний зміст, головні думки, виділіть ті цитати, що ввійдуть до конспекту;
- 2) користуючись правилами скорочення цитат, виписіть їх у зошит;
- 3) прочитайте написаний текст, звірте його з оригіналом;
- 4) зробіть загальний висновок.

Швидкісний конспект. Такий конспект вимагає застосування певних прийомів швидкісного конспектування: ранжування, рубрикації, скорочень, гіперабревіатур тощо. Розглянемо окремі прийоми докладніше.

Ранжування. Багатьом відомі прийоми ранжування просторового запису:

- а) виділення абзаців;
- б) спеціальна система відступів, більше відома як «драбинка»: відступи різної величини від початку рядка і їхня автономна нумерація у такій послідовності:

- римські цифри I, II, III;

- арабські цифри 1, 2, 3 ...;
- заголовні букви латинського алфавіту А, В, С, D ...;
- прописні букви кирилиці а, б, в, г ...;

в) виділення формул окремим рядком і т.д.

Рубрикація (виділення кольором). Як це не дивно, але писати конспект з використанням декількох кольорів не тільки не повільніше, але іноді навіть швидше і легше, ніж писати одним кольором.

У наступному, читаючи конспект тільки по виділених червоних або зелених фрагментах тексту, студент одержує тематично вибірккову інформацію. Таке читання не розпорошує, але акцентує його увагу на необхідній інформації.

Переробка фрази. Це найефективніший, але важко освоюваний прийом. Він включає: просторовий запис (використання довжини і ширини аркуша паперу); приведення фрази до еквівалентного вигляду; використання контексту і макроконтексту.

Якщо використовуються прийоми, описані вище, доцільно завести словник скорочень на останньому аркуші конспекту, щоб через деякий час не роздумувати над змістом позначок.

Етапи роботи:

- 1) прочитайте текст, відзначте в ньому основний зміст, головні думки;
- 2) запишіть головні думки з застосуванням прийомів швидкісного конспектування.

Вільний (художній) конспект.

Цей вид конспекту є сполученням виписок, цитат, тез. Вільний конспект вимагає вміння самостійно чітко і коротко формулювати основні положення, для чого необхідне глибоке осмислення матеріалу, великий і активний запас слів. Саме складання цього виду конспекту прекрасно розвиває зазначені вище якості. Над вільним конспектом доводиться багато працювати — його не так-то й легко скласти. Але витрачені серйозні зусилля принесуть безсумнівну користь, тому що такий конспект найвищою мірою сприяє засвоєнню матеріалу, визначає активне використання всіх типів записів: планів, тез, виписок.

Етапи роботи:

- 1) працюючи з джерелами, вивчіть їх і глибоко осмисліть;
- 2) зробіть необхідні виписки основних думок, цитат, складіть тези;
- 3) використовуючи підготовлений матеріал, сформулюйте основні положення по темі.

Тематичний конспект. Це конспект відповіді на поставлене питання або конспект навчального матеріалу теми. Складання тематичного конспекту учить працювати над темою, всебічно обмірковуючи її, аналізуючи різні точки зору на те саме питання.

Створюючи тематичний конспект, часом доводиться залучати особистий досвід, спостереження, шукати у пам'яті, згадуючи подію, факт, думку, теорію, нарешті, книгу, у якій зустрівся колись те або інше потрібне в цей момент положення. Так автор конспекту поступово привчає себе мобілізувати свої знання. Велику користь можна отримати від робочого каталогу, картотеки, нарешті, раніше складених конспектів, інших записів.

Можна використовувати так званий оглядовий тематичний конспект. У цьому випадку складається тематичний огляд на певну тему з використанням одного або, частіше, декількох джерел.

До оглядового тематичного конспекту можна віднести і **хронологічний конспект**, у якому запис підпорядковується побудові в порядку послідовності подій.

Етапи роботи:

- 1) вивчіть кілька джерел і зробіть з них вибірку матеріалу з певної теми або хронології;
- 2) думкою оформіть прочитаний матеріал у формі плану;
- 3) користуючись цим планом, коротко, своїми словами викладіть усвідомлений матеріал;
- 4) складіть перелік основних думок, що виголошуються в тексті, у формі простого плану.

Існують і загальні вимоги до усіх видів конспектів:

системність і логічність викладу матеріалу; стислість; переконливість і доказовість.

Отже, ви розпочали конспектування. Уважно прочитайте текст, відзначте в ньому незнайомі вам терміни, поняття, не зовсім зрозумілі положення, а також імена, дати.

З'ясуйте, звернувшись до словника, значення нових для вас термінів, занесіть їх у рубрику «Замітки» свого робочого зошита.

Оберіть вид конспекту, що найбільш доцільний саме для здійснення задачі, що стоїть перед вами.

Познайомтесь з етапами роботи над конспектом і приступайте до їх практичного втілення.

Перед тим як здати роботу викладачеві, прочитайте конспект ще раз, за необхідності доробіть його.

Складання тез

Теза — це положення, що чітко визначає суть значної частини тексту і підводить до логічних висновків.

Теза — це доказуване або спростовуване положення. Тези завжди підтверджуються доказовими міркуваннями. Іншими словами, ідеї тез повинні бути захищені. Процес складання тез дозволяє глибоко розібратися в питанні, усебічно продумати його, акумулюючи за допомогою тез зміст декількох книг, статей. Жодний запис так добре не допомагає скласти доповідь, запропонувати основний зміст матеріалу для перегляду опоненту.

Тези цінні, а часто зовсім необхідні для критичного аналізу книги, статті або доповіді. Суть питання ними особливо акцентується, загострюється.

Уміння правильно складати тези до матеріалу дозволяє судити про рівень підготовленості студента, розуміння ним теми, ступінь оволодіння матеріалом і методами самостійної роботи над книгою.

Хоча тези і є досить складним видом запису, вони часто доцільніше конспектів, створених з простих, а тим більше цитатних виписок.

Основні тези — це принципово важливі положення, що узагальнюють зміст джерела, і у своїй сукупності носять характер головних висновків.

З основних тез складають окремий самостійний запис, що відображає зміст усього матеріалу.

Важливо відзначити, що основні тези, витягнуті з будь-якої частини твору, можуть так чи інакше визначати подальший зміст оповіді, зв'язуючи, таким чином, його частини.

Заключні основні тези повинні узагальнювати зміст попередніх, забезпечуючи логіку розумового процесу.

Прості тези — це головні думки, що іноді є складовою частиною конспекту, реферату і не мають багатьох специфічних особливостей основних тез.

Основні тези можна успішно скласти лише після з'ясування суті всього твору.

Саме до такого виду запису відноситься відома порада робити записи тільки після ознайомлення з твором у цілому.

До кожної основної тези може бути складено декілька (іноді багато) простих, що роз'яснюють і розкривають її зміст. Записи, що включають два види тез (прості й основні), називаються складними тезами. Як у складному плані за основними пунктами слідує підпункти, так і в складних тезах основні тези будуть підкріплюватися простими, що розкривають, пояснюють їх зміст.

Це дуже корисний і досить довершений вид фіксації прочитаного.

Етапи роботи:

- 1) познайомтеся зі змістом матеріалу;
- 2) прочитайте текст ще раз, розбиваючи його на значеннєві блоки (складаючи план);
- 3) знайдіть у кожній виділеній частині тексту головну думку, выпишіть ці положення;
- 4) добре продумавши виділений текст, усвідомивши його суть, сформулюйте окремі положення своїми словами або знайдіть адекватні формулювання в джерелі — це і будуть тези.

Під час роботи з текстом:

- неможна переписувати цілі речення чи абзаци, краще виписувати ключові думки, ідеї;
- необхідно затримувати увагу на наступному реченні кожного абзацу, особливо коли це великі абзаци;
- треба звертати увагу на так звані слова - сигнали – « отже », « таким чином » та інші, які вживають з метою акцентувати увагу на чомусь важливому;
- уважно ознайомтеся з виносками автора;
- після конспектування питань студент має перевірити себе, що він запам'ятав (для кращого засвоєння послідовності й логічності матеріалу).

Одним зі шляхів запам'ятовування та засвоєння учбового матеріалу є читання записів. Конспектувати необхідно цілеспрямовано, заздалегідь.

Конспект не повинен бути суцільним текстом. Його оформлення має бути чітким, наочним, забезпечувати зручність у користуванні ним.

Переписувати дослівно текст джерела, літератури можна лише тільки при цитуванні. В такому випадку цитоване слід узяти в лапки. В посиланні слід вказати автора твору (чи джерела), місце й рік видання, номер сторінки, з якої взято текст цитування. При написанні роботи дозволено й рекомендовано **використовувати ілюстративні матеріали:**

- фотокартки й малюнки, які виконані самостійно;
- листівки й репродукції, які є у відкритому продажі;
- вирізки з газет і ілюстративних журналів;
- матеріали Internet.

Статистичний матеріал, використаний в роботі, рекомендують подавати у вигляді таблиць, графіків, діаграм. Вони повинні мати заголовки й пояснення.

Незалежно від способу оформлення статистичних даних необхідно вказати їхні джерела.

Створення мультимедійних проектів

Під час роботи над мультимедійними проектами студенти використовують наступні програми:

- ✚ Microsoft Office (Word, PowerPoint, Publisher, Excel);
- ✚ Microsoft PowerPoint Web App (створення презентації на планшеті чи смартфоні за допомогою завантаженого застосунку Microsoft PowerPoint Web App);
- ✚ Створення онлайн-презентації у сервісі **Prezi** (загалом принципи роботи PowerPoint і Prezi схожі. Проте на відміну від звичайних презентацій PowerPoint, у Prezi можна створити нелінійні мультимедійні документи з нестандартними переходами між слайдами);
- ✚ Microsoft Windows Live Photo Gallery (створення панорам, колажів на основі декількох знімків);
- ✚ Windows Movie Maker (для створення фільмів із наявних відеозаписів і фотографій);
- ✚ Deep Zoom by Microsoft (створення інтерактивних 3D- зображень);
- ✚ Microsoft Photosynth (для створення об'ємних сцен об'єкта) тощо.

Рекомендації та вимоги до створення слайд презентацій PowerPoint

Вимоги:

- ✚ стислий виклад матеріалу;
- ✚ розмір шрифту, що дозволяє легко читати текст;
- ✚ рівномірне використання простору на слайді;
- ✚ відповідність ілюстрації до змісту слайда;
- ✚ нейтральний колір фону;
- ✚ контрастність кольорів фону і тексту

Пам'ятайте:

- ✚ кожен слайд має відображати одну думку;
- ✚ усі слайди мають бути витримані в одному стилі;
- ✚ анімаційні ефекти не мають перевантажувати презентацію;
- ✚ використання схем, графіків, таблиць, діаграм у слайді робить презентацію більш ефективною

- ✚ тільки вдало підібраний звуковий супровід буде сприйнятий аудиторією;
- ✚ час демонстрування одного слайда має складати не більше 2 хвилин.

Вибираємо три базових кольори:

- ✓ фон;
- ✓ текст;
- ✓ заголовок.

Структура матеріалу:

- ✓ титульний слайд;
- ✓ інформаційні слайди;
- ✓ завершальний слайд.

Написання рефератів

Написання рефератів є важливою складовою навчального процесу. Готуючи реферати (підбираючи і опрацьовуючи літературу, аналізуючи наукові концепції), студенти набувають навичок дослідницького пошуку, самостійного творчого мислення.

Технічні вимоги до рефератів:

1. Тема реферату узгоджується з викладачем.
2. Обсяг реферату не може бути меншим за 15 сторінок стандартного машинописного тексту формату А4 інтервал 1,0.
3. Реферат пишеться за планом (не менше чотирьох пунктів), який стисло розкриває зміст реферату. Реферат складається із плану, вступу, основної частини і висновку.

План повинний містити вступ, основну частину висновки та список використаної літератури.

Вступ. Обґрунтовується тема, її актуальність та ступінь розробки в літературних джерелах, визначається предмет опису, а також ставиться завдання написання реферату. Обсяг вступу приблизно 1 сторінка (15% від обсягу роботи).

Основна частина поділяється на розділи з конкретними назвами, в яких наводяться базові теоретичні положення, факти, цитати, коментарі. Повно, аргументовано, логічно доводиться головна думка реферату. Автору слід дотримуватися логіки викладення матеріалу, чітко формулювати свої думки, теоретичні положення підкріплювати відповідними прикладами з літературних джерел.

Загальний обсяг основної частини мінімум 7-8 сторінок (30% реферату).

Висновки - підсумок реферату без цитат, розмірковувань. Точно і лаконічно формулюються основні висновки роботи, вказуючи, що вдалося висвітлити повно, а що потребує подальших досліджень.

Список використаної літератури пишеться на останньому аркуші. Назви літературних джерел розміщуються в алфавітному порядку (не менше п'яти джерел).

Зразок оформлення титульної сторінки реферату:

Міністерство освіти і науки України Васильківський коледж Національного авіаційного університету
РЕФЕРАТ з культурології на тему: « _____ »
Виконав студент групи 341 спеціальності: 5.05110301 «Обслуговування пілотажно-навігаційних комплексів»
Перевірила: викладач Пестрікова О.Б.
Васильків 2016

Виконання завдань для самостійної роботи контролюється за допомогою контрольних заходів. Перевірка конспекту, виступи на семінарах тощо.
Отже, правильна організація самостійної роботи є важливим чинником підвищення ефективності і якості набуття знань.

Самостійна робота № 1 (2 години)

Тема : Культура і суспільство.

План

1. В чому , на вашу думку, полягає значення культури у формуванні духовно і матеріально багатой особистості?
2. Назвіть суспільні фактори, які впливають на розвиток культури.
3. Визначте роль і місце субкультури в динамічному розвитку культури.

Завдання:

1. Скласти конспект (тези) за планом.
2. З'ясувати визначення понять (за словником): артефакт; антропологія; культурогенез; ментальність; культура; культурологія; семіотична модель.

Форма контролю: письмове опитування

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання №1.

1. *Виберіть правильну відповідь.*

Первісне значення терміну культура:

а) виховання; б) обробіток землі; в) освіта; г) мистецтво

2. *Розкрийте поняття матеріальна культура* _____

3. *Розкрийте поняття духовна культура* _____

4. *Назвіть ознаки етнічної культури* _____

5. *Виберіть правильну відповідь.*

Культурологія - це наука про:

а) суспільство; б) культуру; в) філософію; г) історію

6. *Методологія культурологічних досліджень включає філософські принципи (зв'язку й розвитку, об'єктивності, детермінізму тощо):*

а) так; б) ні

7. *Який метод не використовують у культурологічному аналізі?*

а) опис; б) моделювання; в) лабораторний експеримент; г) аналогія

8. *Назвіть приклади типології в культурі* _____

9. До оптимістичного напрямку в культурології відносять О.Шпенглера, К.Ясперса

а) так; б) ні

10. *Приведіть у відповідність:*

Філософські концепції культури

Історичні концепції культури

Соціологічні концепції культури

Психологічні концепції культури

Цивілізаційні концепції культури

Й.Гейзінга, Т.Еліота

К.Юнг, З.Фройд, Е.Фром

Е.Гусерль, А.Швейцер,

Ж.-П.Сартр

А.Тойнбі, Е.Тайлор,

Дж.Саблов

М.Вебер, А.Камю,

П.Сорокін

Література

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред. М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
2. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації/ За заг. Ред.. В.М. Пічі 2-ге вид., стереотипне – Львів: «Новий Світ-2000», 2006.-С. 151-167.
3. Чорненький Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – С. 79-89. Матвеева Л.Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 2005. – С. 287-294.
5. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. Посібник /За ред. І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – С. 63-72.
6. Пилипенко В.Є., Куценко О.Д., та ін. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посібник. – К.: Каравела, 2003. – С.79-106.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz.com/books/210.html](http://readbookz.com/books/210.html)

Самостійна робота № 2 (2 години)

ТЕМА: Первісна культура. Культура стародавніх цивілізацій.
Культура стародавніх цивілізацій. Індійська культура.
Культура Стародавнього Китаю.

План

1. Культура Давньої Індії: географічні умови та періодизація розвитку культури;
2. Культура Стародавнього Китаю: періодизація розвитку культури;

Завдання:

1. Скласти таблиці на запитання плану. Таблиця

Ключові поняття і терміни: Повторити ключові поняття і терміни: антропогенез, палеоліт, мезоліт, неоліт, синкретизм, міф, антропоморфізм, ритуал, анімізм, тотемізм, фетишизм, політеїзм, магія, первісне мистецтво.

Ключові поняття і терміни: Хараппська культура, Веди, Упанішади, брахманізм, варни, касты, «Махабхарата» і «Рамаяна», сансара, карма, медитація, нірвана, індуїзм, буддизм, конфуціанство, даосизм, чань-буддизм, Піднебесна, ієрогліфічне письмо, театр тіней.

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань, усне опитування на семінарі.

Завдання для контролю та самоконтролю.

Тестові завдання № 2.

1. Установіть послідовність періодів:

Мідний ____

Кам'яний ____

Залізний ____

Бронзовий ____

2. Розкрийте поняття:

Анімізм

Тотемізм

Фетишизм

3. Назвіть загальні риси культур Давнього Сходу _____

4. Символом чого були єгипетські піраміди? _____

5. Установіть відповідність:

Єгипет	Махабхарата
Індія	Повість про Гільгамеша
Китай	Книга мертвих
Месопотамія	Книга пісень

6. Які з див світу розташовані на Далекому Сході? _____

7. Яка з давніх наук не є сьогодні фундаментальною?

а) астрономія; б) медицина; в) астрологія; г) математика

8. Установіть відповідність:

Єгипет	клинопис
Китай	санскрит
Індія	піктографія
Месопотамія	ієрогліфи

9. Що таке варно-кастовий лад? _____

10. Який винахід не є китайським

а) шовк; б) шахи; в) порох; г) порцеляна

11. Для Східних культур характерні споглядальність, умовність, традиціоналізм

а) так; б) ні

12. Як називалася цивілізація, виявлена археологами в долині ріки Інд і стосовна до III - II тис. до н.е.?

- 1) Династія Маур'я;
- 2) Культура Мохенджо-Даро й Хараппи;
- 3) Династія Гуптов;
- 4) Санчи;
- 5) Гуддималам

13. Який пам'ятник давньоіндійської літератури оповідав про боротьбу за владу усередині одного із самих могутніх царських пологів Північної Індії, що полягає з 107 тисяч двухвірший?

- 1) Ригведа;
- 2) Рамаєна;
- 3) Махабхарата;
- 4) Панчатантра;
- 5) Камасутра.

14. У який час у Прадавній Індії виник Буддизм?

- 1) У середині I тис. до н.е.;
- 2) В II тис. н. е.;
- 3) В VI тис. до н.е.;
- 4) В III тис. до н. е.;
- 5) На початку IV тис. до н.е.

15. Археологічна культура – це група пам'яток розташованих на певній території, які відносяться до одного часу і мають спільні ознаки

а) так; б) ні

16. На Давньому Сході було розповсюджене іригаційне землеробство

а) так; б) ні

Література (Первісна культура)

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 9 – 19.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 27 – 31.
3. Культурологія. История мировой культуры: Ученик для вузов/ Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000. – С. 25 – 40.
4. Культурологія: Учебное пособие/ Под ред. С.В. Лапиной. – Минск, 2003. – С. 74 – 90.

Література (Культура стародавніх цивілізацій)

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 42 – 53, 59 – 65.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 34 – 36.
3. Культурологія. История мировой культуры: Ученик для вузов/ Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000. – С. 71 – 100.
4. Культурологія: Учебное пособие/ Под ред. С.В. Лапиной. – Минск, 2003. – С. 99 – 106.
5. Художня культура світу. Індійський регіон: Навч. посіб./ За ред. Н.Є. Миропольської. – Х., 2010. – С. 50 – 68.
6. Художня культура світу. Далекосхідний культурний регіон. Китай: Навч. посіб./ За ред. Н.Є. Миропольської. – Х., 2010. – С. 50 – 68.

Інформаційний ресурс

1. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz.com/books/210.html](http://readbookz.com/books/210.html)

Самостійна робота № 3 (2 години)
Тема: Культура Античності. Культура Давньої Греції.

ПЛАН

1. Давньогрецька міфологія і релігія.
3. Зародження науки в Давній Греції.
4. Художня культура Стародавньої Греції.
5. Драматургія. Трагедія і комедія.
6. Піднесення і падіння давньогрецької культури.

Завдання:

Скласти тезовий конспект за планом

Ключові поняття і терміни: антична культура, античний поліс, еленізм, міфологія, діалектика, театр.

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань, усне опитування на семінарі.

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання №3

1. Що означає термін античність?

- 1) Історія й культура Стародавньої Греції й Стародавнього Рима;
- 2) Історія й культура Стародавнього Єгипту;
- 3) історія й культура Стародавнього Китаю;
- 4) історія й культура Двуріччя;
- 5) історія й культура доколумбової Америки.

2. Хто такі елліни?

- 1) Боги;
- 2) жерці;
- 3) мешканці Еллади;
- 4) міфічні істоти;
- 5) народи, що не ставляться до мешканців Стародавньої Греції.

3. Чому європейська філософія, наука, культура постійно звертаються до античної культури як до свого джерела?

- 1) інших джерел не було;
- 2) Греки велику увагу приділяли технічним винаходам, військовому справі, війнам, створили багато «чудес світу»;
- 3) усі основи в області духовної культури були закладені в античній культурі;
- 4) Політичні досягнення поліса мають всесвітньо-історичне значення;
- 5) Релігійні вистави греків відповідали потребам західноєвропейської культури.

4. Якому з понять відповідає наступне визначення, характерне для елліністичної культури: Нерозчленованість, злитість мистецтва, міфології, релігії, що характеризує первісний стан первісної культури?

- 1) генезис;
- 2) синкретизм;
- 3) аккультурація;
- 4) мимесіс;
- 5) атараксія.

Література

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
2. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
3. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.
4. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 260 – 273.
5. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 48 – 56.
6. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 339 – 375.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210. html](http://readbookz.com/books/210.html)
6. litopys.org.ua/krypcult
7. www.culturalstudies.in.ua
8. www.book-ye.com

Самостійна робота № 4

ТЕМА: Культура Стародавнього Риму.

План

1. Особливості давньоримської античної культури. Основні періоди розвитку культури Давнього Риму.
2. Система виховання та освіти. Розвиток науки.
3. Розвиток давньоримського мистецтва:
 - а) архітектура;
 - б) живопис і скульптура;
 - в) література і театр.
4. Римське право

Завдання:

1. Запишіть головні думки з застосуванням прийомів швидкісного конспектування (Рубрикація, ранжування) за планом.

Ключові поняття і терміни: антична культура, Давній Рим, етрусська цивілізація, республіка, консул, імперія, сенат, римське право, громадянин; базиліка, амфітеатр, цирк, терми, портретна скульптура, латинська мова, «золотий вік» давньоримської поезії, сатира.

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань, усне опитування на семінарі.

Завдання для контролю та самоконтролю

Тестові завдання № 4

1. Що включали в систему цінностей і ідеалів прадавні римляни?
 - 1) піднесення ролі й значення законів;
 - 2) ставили суспільні інтереси вище особистих;
 - 3) патріотизм, честь, гідність, вірність громадянському боргу, шанування богів, ідея боговиявленості римського народу, Рим - вища цінність, піднесення ролі й значення законів (право), суспільні інтереси вище особистих;
 - 4) антагонізм між вільними громадянами й рабами;
 - 5) шанування богів, ідея боговиявленості римського народу.
2. У чому особливості давньоримської культури?
 - 1) відсутність духовності, раціоналізм, прага наживи й насолод;
 - 2) доступність усього населенню імперії, взаємозалежність і взаємодія, відкритість для інших культур;
 - 3) аристократичність, інтелектуалізм;
 - 4) вплинула на розвиток варварських народів і допомогла створити їм власну культуру.
 - 5) раціональність, приземленість, практична користь, доцільність;
3. Хто із учених прадавнього Рима створив геоцентричну систему миру, кому належать роботи з математики, оптики й географії?

- 1) Гораций;
- 2) Тацит;
- 3) Птолемей;
- 4) Пліній Старший;
- 5) Гален.

4. Чиї культурні досягнення римляні копіювали, узагальнювали й систематизували?

- 1) китайські культурні досягнення;
- 2) культуру стародавніх греків;
- 3) давньоіндійську культуру;
- 4) єгипетські релігійні вистави ;
- 5) досягнення давньокитайських вчених і філософів.

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 83 – 96.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – 43 – 46.
3. Культурологія: Учебное пособие/ Под ред. С.В. Лапиной. – Минск, 2003. – С. 114 – 120.
4. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
5. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
6. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.
7. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 260 – 273.
8. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 48 – 56.
9. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртия та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 339 – 375.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210. Htm](http://readbookz.com/books/210.htm)
6. litopys.org.ua/krypcult 7. www.culturalstudies.in.ua 8. [www.book-ye.](http://www.book-ye.com)

Самостійна робота № 5 (1година)

ТЕМА: Середньовічна культура Візантії як своєрідний синтез культурних традицій греко-римського світу, християнства та елліністичного Сходу.

План

1. Загальні історичні відомості. Політичний устрій.
2. Розвиток науки та освіти.
3. Мистецько-літературне життя Візантії.
4. Образ Бога, світу, людини в середньовічній культурі.
5. Культурна місія лицарства

Завдання:

1. Скласти питально-відповідний конспект за планом.

Ключові поняття і терміни: Східна Римська імперія, синтез культур, християнство, патристика, Кодекс Юстиніана, «нова ера», середні та вищі школи, «Аудиторій», теологічна література, спіритуалізм, ісіхазм, літургійна поезія, агіографія, патерик, візантійський храм, аспіда, нартекс, храм Св. Софії, фреска, мозаїка, іконопис, церковна музика.

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань. Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання № 5

1. Як називалася культура, заснована в Східній Римській імперії?
 - 1) візантійська культура;
 - 2) римська культура;
 - 3) грецька культура;
 - 4) світова культура;
 - 5) європейська культура.
2. Яке місто римляни йменували Другим Римом?
 - 1) Олександрію;
 - 2) Константинополь;
 - 3) Равенну;
 - 4) Фессалоніки;
 - 5) Антіохію
3. Завдяки якому філософові й богословові християнство стало теорією?
 - 1) Іоанну Златоусту;
 - 2) Юстиніану;
 - 3) Іоанну Дамаскіну;
 - 4) Феофану Грекові;

5) Михайлу VIII.

4. На який період доводиться перший розквіт візантійської культури?

- 1) V-VII ст.;
- 2) XIV-XV ст. н. е;
- 3) XIII століття;
- 4) XII-IX ст.;
- 5) I-IV ст.

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 112 – 130.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 57 – 63 .
3. Культурологія. История мировой культуры: Ученик для вузов/ Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000. – С. 225 – 248.
4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 149 – 175.
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
6. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
7. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210. Htm](http://readbookz.com/books/210.Htm)

Самостійна робота № 6 (1 година)

ТЕМА: Ренесансне мистецтво. Італійський живопис та скульптура. Титани італійського Відродження: Леонардо да Вінчі, Рафаель, Мікеланджело та ін.

План

1. Італійське та Північне Відродження. Спільне й відмінне.
2. Періоди Італійського Відродження.
3. Титани Високого італійського Ренесансу.

Завдання:

1. Скласти конспект за планом.

Ключові поняття і терміни: Відродження (Ренесанс), Італійське Відродження, Високий Ренесанс (чинквеченто), титани Відродження, школи живопису, універсальність, золотий переріз, сфумато, «Мадонnero».

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань. Завдання для контролю та самоконтролю

Тестові завдання № 6.

1. Які хронологічні рамки епохи Відродження в Західній і Центральній Європі?
 - 1) з II по XIV ст.;
 - 2) з кінця VII ст. до н.е. по VII ст.н.е.;
 - 3) з XIV по XVI ст.;
 - 4) з XVI по XVII ст.;
 - 5) з XVII по XIX ст.
2. Як називається світогляд, що з'явився в епоху Відродження?
 - 1) аскетизм;
 - 2) класицизм;
 - 3) песимізм;
 - 4) реалізм;
 - 5) гуманізм.
3. Хто з названих представників епохи Відродження зіграв важливу роль у розвитку літератури?
 - 1) Данте Аліг'єрі, Петрарка, Бокаччо;
 - 2) Донателло, Леон Батисту Алберті;
 - 3) Альд Мануцій, Анри Етьєн;
 - 4) Йоганн Гуттенберг;
 - 5) Леонардо Бруно, Флавіо Біондо;

4. Яка країна в першій половині XVI в. була центром гуманістичної культури?

- 1) Франція;
- 2) Англія;
- 3) Німеччина;
- 4) Італія;
- 5) Росія.

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 197 – 200.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 103 – 105.
3. Культурологія. История мировой культуры: Ученик для вузов/ Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000. – С. 225 – 248.
4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 213 – 223.
5. Художня культура світу: Європейський регіон: Навч. посібник// Н.Є. Миропольська та ін. – К., 2001. – С. 28 – 42.
6. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта XXI ст.)
7. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
8. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210. Htm](http://readbookz.com/books/210.htm)

Самостійна робота № 7 (1 година)

ТЕМА: Епоха Просвітництва. Рационалізм як джерело ідеології Просвітництва. Жан-Жак Руссо і Ш. Монтеск'є. Криза культури Нового часу.

План

1. Просвітництво як культурно-історичний феномен, його витоки та основні засади.
2. Представники французького Просвітництва (Вольтер, Ж.-Ж. Руссо, Д. Дідро, Ш. Монтеск'є та ін.).

Завдання:

1. Записати головні думки з застосуванням прийомів швидкісного конспектування (рубрикація, ранжування) за планом.

Ключові поняття і терміни: Просвітництво, ratio, раціоналізм, деїзм, картезіанство, протестантизм, «Енциклопедія», класицизм, сентименталізм, романтизм, «золотий вік театру», садово-паркове мистецтво, роман.

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань, усне опитування на семінарі.

Завдання для контролю та самоконтролю

Тестові завдання № 7.

1. У концепції якого мислителя епохи Просвітництва, основоположника просвітницького романтизму, культура критикувалася, що як віддаляє людину від природи, що руйнує природні людські зв'язки, викривався стан загальної зіпсованості вдач. У мистецтві він відстоював культ природнього почуття, простоту й природність мови, звертання до життєвої правди, підпорядкування особистості вищому моральному боргу. Людей, на його думку, великий саме своїм почуттям, а література повинна відбивати його й впливати на нього?

- 1) І. Гардер;
- 2) Ж.Ж. Руссо;
- 3) Т. Джефферсон;
- 4) Т. Мор;
- 5) І. Кант.

2. Що означає термін сцієнтизм?

- 1) форма первісних релігійних вірувань;
- 2) філософський напрям, що визнає розум основою пізнання поведінки людей;
- 3) абсолютизація ролі науки в системі культури;
- 4) абсолютизація ролі релігії в системі культури;
- 5) стиль образотворчого мистецтва епохи Просвітництва.

3. Які були цілі й ідеали епохи Просвітництва?

- 1) поява світських мотивів у культурі, інтерес до культури Стародавньої Греції й Стародавнього Рима, у якості ідеалу визнавалася сильна, талановита, всебічно розвинута особистість, людина-творець самого себе й своєї долі;
- 2) усе культурне життя цього періоду визначалося релігією, влада духовництва над розумами надзвичайно велика;
- 3) війни, завойовницькі походи, оспівування насильства, скорення світу, боги-заступники й суворі судді;
- 4) віра в могутність природи, обожнювання її сил і явищ віра в потойбічний світ, у відродження після смерті;
- 5) воля, добробут і щастя людей, світ, ненасильство, віротерпимість, неприйняття авторитетів, віра в міць людського розуму.

4. Яке мистецтво переживає в епоху Просвітництва небачений розквіт?

- 1) живопис;
- 2) театр;
- 3) архітектура;
- 4) музика;
- 5) література;

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 221 – 229.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 185 – 187.
3. Культурологія. История мировой культуры: Ученик для вузов/ Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000. – С. 381 – 400.
4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 257 – 275
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
6. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
7. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

6. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
7. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
8. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
9. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
10. Лекції з історії світової та вітчизняної культури <http://readbookz.com/books/210.Htm>

Самостійна робота № 8 (1 година)
ТЕМА: Європейська музична культура XVIII століття. Паркова культура.

План

1. Людвиг Бетховен.
2. Відень – центр європейської музичної культури (В.-А. Моцарт).
3. Версаль – зразок європейського парку.
4. Природні парки Великої Британії.

Завдання:

1. Заповнити порівняльну таблицю «Характеристика творчості В.-А. Моцарта та Л. Бетховена».
2. Скласти конспект за планом.
3. Заповнити порівняльну таблицю «французький парк – англійський парк».

Ключові поняття і терміни: віденська школа, симфонія, мазурка, полонез, паркова культура, архітектурний ансамбль, класицизм, пейзажний парк.

Форма контролю: перевірка конспекту, перевірка виконання тестових завдань, усне опитування під час семінару.

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання № 8

1. В.-А. Моцарт і Л. Бетховен – є представниками якої школи:
 - 1) німецької
 - 2) віденської
 - 3) англійської.

2. Скільки творів різних жанрів створив В.-А. Моцарт:
 - 1) 100
 - 2) 600
 - 3) 800.

3. Який палац являється зразком європейського парку:
 - 1) Во-ле-Віконт
 - 2) Тюільрі
 - 3) Версаль.

4. Що сприяло швидкому розвитку пейзажному парку в Англії:
 - 1) суровий клімат з невеликою кількістю опадів
 - 2) надзвичайна спека без опадів
 - 3) м'який клімат із великою кількістю опадів і вологим повітрям.

Література

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред. М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
2. Кравець М.С., Семашко О.М., Піча В.М. та ін. Культурологія: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації/ За заг. Ред.. В.М. Пічі 2-ге вид., стереотипне – Львів: «Новий Світ-2000», 2006.-С. 151-167.
3. Чорненький Я.Я. Культурологія. Теорія. Практика. Самостійна робота. Навчальний посібник. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – С. 79-89. Матвеева Л.Л. Культурологія: Курс лекцій: Навч. Посібник. – К.: Либідь, 2005. – С. 287-294.
5. Культурологія: теорія та історія культури. Навч. Посібник /За ред. І.І. Тюрменко, О.Д. Горбула. – Київ: Центр навчальної літератури, 2004. – С. 63-72.
6. Пилипенко В.Є., Куценко О.Д., та ін. Спеціальні та галузеві соціології: Навч. посібник. – К.: Каравела, 2003. – С.79-106.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>

Самостійна робота № 9 (1 година)

ТЕМА: Модернізм, як доба у культурі.

План

1. Причини кризи традиційної духовності в європейському суспільстві.
2. Модернізм – як специфічний шлях художнього вираження проблем ХХ століття.
3. Основні модерністські течії: кубізм, футуризм, експресіонізм, сюрреалізм.

Завдання:

1. Скласти вільний конспект за планом.
2. Заповнити таблицю «Основні течії модерністського мистецтва».

Ключові поняття і терміни: модернізм, авангард, традиція, кубізм, футуризм, експресіонізм, сюрреалізм, рок.

Форма контролю: письмове опитування.

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання № 9

1. Напрямок у мистецтві, що характеризується простотою й виразністю, спробами побачити світ очами дитини, називається:
 - 1) експресіонізмом;
 - 2) примітивізмом;
 - 3) кубізмом.
2. Модерністський напрямок, що поєднує письменників А. Камю, Ж. П. Сартр, С. де Бовуар, А. Мердок, К. Вілсон:
 - 1) екзистенціалізм;
 - 2) імпресіонізм,
 - 3) сюрреалізм;
3. Родоначальником року-музики був(а):
 - 1) Б. Хейлі;
 - 2) Елвіс Преслі.
 - 3) група «Бітлз»;
4. Назвіть напрямок в образотворчій мистецтві, пов'язане з діяльністю групи французьких художників на чолі з П. Пікассо.
 - 1) суперматизм;
 - 2) кубізм;
 - 3) сюрреалізм.

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 83 – 96.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – 43 – 46.
3. Культурологія: Учебное пособие/ Под ред. С.В. Лапиной. – Минск, 2003. – С. 114 – 120.
4. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
5. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
6. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

11. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
12. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
13. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
14. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
15. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210. Htm](http://readbookz.com/books/210.Htm)

Самостійна робота № 10 (1 година)

ТЕМА: Європейська культура ХХ століття.

План

1. Виникнення постмодернізму.
2. Феномен рок культури.

Завдання:

Скласти тематичний конспект за планом.

Ключові поняття і терміни: постмодернізм, концептуальне мистецтво, кантри, ритм-енд-блюз, рок-н-ролл, мейнстрім-рок, хард-рок, фольк-рок, арт-рок, авангардний рок

Форма контролю: письмове опитування .

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання №10

1. Визначальною тенденцією розвитку західної культури в другій половині ХХ століття стає:
 - 1) футуризм
 - 2) кубізм
 - 3) постмодернізм
2. Термін постмодернізм уперше використовував:
 - 1) А. Тойнбі
 - 2) А. Бретон
 - 3) Р. Панвіц
3. Як найчастіше трактується постмодернізм:
 - 1) як символ індустріального суспільства
 - 2) як символ постіндустріального суспільства
 - 3) як символ капіталістичного суспільства.
4. Що головне в році:
 - 1) музика
 - 2) текст
 - 3) моральна позиція?

Література

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
2. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.

3. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч. посібник/наук. ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

4. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
5. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
6. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
7. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
8. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210.Htm](http://readbookz.com/books/210.Htm)

Самостійна робота №11 (1 година)

ТЕМА: Культура східних слов'ян. Основні етапи розвитку. Вірування та міфологія східнослов'янських племен. Трипільська культура. Особливості культурного процесу скіфського періоду. Черняхівська культура.

План

1. Витоки української культури. Основні етапи розвитку.
2. Передслов'янська доба:
 - а) трипільська культура;
 - б) культура епохи раннього залізного віку (кіммерійці, скіфи, сармати);
 - в) античні міста-держави Північного Причорномор'я;
 - г) черняхівська культура;
3. Слов'янська доба:
 - а) світоглядні уявлення слов'ян;
 - б) розвиток мистецтва у східних слов'ян.

Завдання:

1. Скласти таблицю.
2. Скласти тезовий конспект за планом.

Ключові поняття і терміни: палеоліт, мезоліт, неоліт, трипільська культура, «катакомбна культура», кіммерійці, скіфи, сармати, «звіриний стиль», античні міста-держави Північного Причорномор'я, черняхівська культура, анти, слов'яни, космогонія, пантеон.

Форма контролю: усне опитування.

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестове завдання № 11

1. Із чим було пов'язане протиставлення життя й смерті в стародавніх слов'ян?
 - 1) права й ліва сторони;
 - 2) правда й кривда;
 - 3) верх і низ;
 - 4) день і ніч;
 - 5) захід і схід.
2. Який тип культури східних слов'ян створив світ, у якому не було нерозв'язних протиріч між повсякденністю й ідеалом, людиною й Богом?
 - 1) язичеський;
 - 2) християнський;
 - 3) античний;
 - 4) давньоруський;
 - 5) слов'янський.

3. Як називається поняття, що супроводжується проголошенням змов, заклинань, співом і танцями, приношенням дарунків богам, яке проводилося у важливі моменти життя й діяльності стародавніх слов'ян?

- 1) традиція;
- 2) свято;
- 3) ритуал;
- 4) обряд;
- 5) звичай.

4. Який добуток, що не зберігся до наших днів, описує події міфічної й найдавнішої історії слов'ян кінця II тис. до н.е. - кінця I тис. н.е.?

- 1) Повість минулих літ;
- 2) Велесова книга;
- 3) Слово о полку Ігореві;
- 4) Російська Правда;
- 5) Остромирово Євангеліє.

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 260 – 273.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 48 – 56.
3. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 339 – 375.
4. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури. – К., 2006. – С. 9 – 31.
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта XXI ст.)
6. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
7. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури <http://readbookz.com/books/210.Htm>

Самостійна робота № 12 (2 години)

ТЕМА: Образотворче мистецтво Київської Русі: іконопис, фреска, мозаїка, книжкова мініатюра. Музичне мистецтво. Театральне мистецтво. Місце і роль культури Київської Русі в європейській культурі.

План

1. Своєрідність образотворчого мистецтва Київської Русі.
2. Музичне й театральне мистецтво Київської Русі.
3. Місце і роль культури Київської Русі в європейській культурі.
4. Визначте вплив прийняття християнства на літературу.
5. Визначте вплив прийняття християнства на іконопис.
6. Визначте вплив прийняття християнства на музику.

Завдання:

1. Скласти тематичний конспект за планом.
2. Опишіть одну з пам'яток образотворчого мистецтва Київської Русі.

Ключові поняття і терміни: Київська Русь, християнство, образотворче мистецтво, іконопис, фреска, мозаїка, книжкова мініатюра, дзвонова музика, виконавець епосу, скоморох.

Форма контролю: письмове опитування.
Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестове завдання № 12

1. У Київській Русі існувала техніка обробки стін невеликими кольоровими шматочками з каменю або скла, які лягали на сиру штукатурку. Визначте дану техніку.
 - 1). Фреска
 - 2). Мозаїка
 - 3). Графіті
 - 4). Мініатюра
 - 5). Гравюра
2. Який музичний щипковий інструмент був популярний у часи Київської Русі?
 - 1). Сопілка
 - 2). Баян
 - 3). Дудка
 - 4). Гуслі
 - 5). Арфа
3. Деякі з найдавніших збережених ікон дійшли до нашого часу. Укажіть ім'я князя, до періоду князювання якого вони відносяться.

- 1). Владимир Великий
- 2). Ярослав Мудрий
- 3). Владимир Мономах
- 4). Андрій Боголюбський
- 5). Данила Галицький

4. Давньоруське мистецтво періоду феодальної роздробленості має ряд загальних рис із романським. Разом з тим, знову популярними стають фольклорні мотиви. Про які тенденції в мистецтві це свідчить?

- 1). Повернення до античності
- 2). Наявність загальних рис із середньовічним
- 3). Відображення особливостей епохи Відродження
- 4). Наближення до народних джерел
- 5). Наявність рис епохи Реформації

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 282 – 284.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 77 – 85.
3. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 391 – 395.
4. Художня культура світу: Європейський регіон: Навч. посібник// Н.Є. Миропольська та ін. – К., 2001. – С. 164 – 173.
5. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури. – К., 2006. – С. 44 – 56.
6. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
7. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
8. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210](http://readbookz.com/books/210).

Самостійна робота № 13 (1 год.)

ТЕМА: Особливості архітектури козацької доби. Народні думи і пісні XVI – XVII ст. Перші шкільні підручники. Колегії в Україні. Шкільний театр.

План

1. Особливості формування українського бароко.
2. Розвиток української архітектури XVII – XVIII ст.
3. Український героїчний епос (історичні пісні та думи).
4. Розвиток науки та освіти.
5. Виникнення та розвиток шкільного театру.

Завдання:

1. Скласти конспект виділивши головні думки за допомогою прийомів швидкого конспектування (рубрикація, ранжування) за планом.

Ключові поняття і терміни: козацтво, козацьке бароко, героїчний епос, братства, колегія, книгодрукування, шкільна драма, вертеп.

Форма контролю: письмове опитування.

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тестові завдання № 13

1. Скільки років тривав повний курс навчання в Києво-Могилянському колегіумі?
 - 1). 12 років
 - 2). 9 років
 - 3). 7 років
 - 4). 5 років
 - 5). 3 року
2. В основі курсу навчання Києво-Могилянського колегіуму лежало «сім вільних наук». Який предмет із зазначених, входив до їхнього складу?
 - 1). Біологія
 - 2). Анатомія
 - 3). Арифметика
 - 4). Фізика
 - 5). Живопис
3. В XVI-XVII ст. відкриваються друкарні по всій Україні. Назвіть місце розташування найбільшої з них.
 - 1). Софійський собор
 - 2). Києво-Печерська Лавра
 - 3). Андріївська церква
 - 4). Успенський собор
 - 5). Києво-Могилянська академія

4. В XVI столітті відзначається розквіт українського епосу. Укажіть які добутки ставляться до даного жанру.

- 1). Літописи
- 2). Мадригали
- 3). Мораліте
- 4). Думи

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 289 – 299.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 165 – 176.
3. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 441 – 472.
4. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури. – К., 2006. – С. 108 – 113, 119 – 139.
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)
6. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
7. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210](http://readbookz.com/books/210).

Самостійна робота № 14 (1 година)

ТЕМА: Національні культурні організації та рухи ХІХ століття в Україні.

План

1. Початок громадівського руху наприкінці 50-х – в 60-ті роки ХІХ століття.
2. М. Драгоманов і зародження українського соціалізму.
3. Відродження громадівського руху в Україні в 70-90-х роках ХІХ століття.

Завдання:

1. Скласти конспект за планом.
 2. Заповнити таблицю: «Перший етап громадівського руху кінець 50-60 років».
- Підготувати мультимедійні проекти, слайд презентації на одну з тем:
- Володимир Антонович – відомий український історик, археолог, громадсько-політичний діяч;
 - Михайло Драгоманов та його роль в національному культурному русі України.
 - Роль у житті західноукраїнського суспільства нарадовців і «москвофілів»?

Ключові поняття і терміни: національно-визвольний рух, громади, «хлопомани», «москвофіли», братство тарасівців, радикали, «земля і воля», «Просвіта», наукове товариство Шевченко.

Форма контролю:

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тести

1. Позначте суспільно-політичні організації Наддніпрянської України другої половини ХІХ ст. (чотири правильні відповіді).
 - 1). «Земля і воля»;
 - 2). « Народна воля »;
 - 3). Українська громада;
 - 4). Київська громада;
 - 5). молоді громади;
 - 6). нові громади;
 - 7).« Братство тарасівців ».
2. Позначте друковані видання громадівських організацій другої половини ХІХ ст. (чотири правильні відповіді).
 - 1). Газета «Громадська думка»;
 - 2). журнал «Основа»;
 - 3). щотижневик «Чернігівський листок»;
 - 4). газета «Київський телеграф»

- 5). журнал «Громада»;
- 6). журнал «Правда»;
- 7). газета «Батьківщина».

3. Позначте друковані видання народовців другої половини XIX ст. (чотири правильні відповіді).

- 1). Журнал «Нива»;
- 2). журнал «Мета»;
- 3). газета «Зоря Галицька»;
- 4). альманах «Русалка Дністрова»;
- 5). газета «Діло»;
- 6). журнал «Вечорниці»;
- 7). журнал «Весна».

4. Позначте суспільно-політичні організації, які діяли на західноукраїнських землях у другій половині XIX ст. (чотири правильні відповіді).

- 1). « Руська трійця »;
- 2). Головна руська рада;
- 3). Народна рада;
- 4). освітнє товариство «Просвіта»;
- 5). Літературне товариство імені Т. Шевченка;
- 6). Наукове товариство імені Т. Шевченка;
- 7). товариство «Молода Україна».

Література

1. Абрамович Д.С., Чікарькова М.Ю. Світова та українська культура: Навч. посібник – Львів, 2004. – С. 112 – 130.
2. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 57 – 63 .
3. Культурологія. Історія мирової культури: Учень для вузов/ Под ред. А.Н. Марковой. – М., 2000. – С. 225 – 248.
4. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 149 – 175.
5. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта XXI ст.)

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210](http://readbookz.com/books/210).

Самостійна робота № 15 (1 година)

ТЕМА: Культура України в роки війни. Культура повоєнного часу. Шістдесятники.

План

1. Українська культура 40-х – 50-х років.
2. Культура періоду хрущовської «відлиги». Феномен шістдесятництва.
3. Наступ на українську культуру у II пол. XX ст.

Завдання:

1. Скласти конспект за планом.
2. Записати прізвища митців-шістдесятників в українській культурі. Вказати їхні твори.

Підготувати мультимедійні проекти, слайд презентації на одну з тем:

- «О. Довженко та історія українського кінематографу»;
- «Український конструктивіст В. Татлін»;
- «У світі барв А. Горської»;
- «С. Параджанов та його «Тіні забутих предків»;
- «Музика В. Івасюка».
- «Твори живопису на тему Великої Вітчизняної війни».

3. Відвідування виставок і художнього музею. Аналіз творів мистецтва (письмово). Звіт у мультимедіа. Звільняє від виконання самостійної роботи у частині підготовки мультимедійного проекту, слайд презентації на одну з запропонованих вище тем.

Ключові поняття і терміни: тоталітаризм, фашизм, соцреалізм, «ждановщина», хрущовська «відлига», «шістдесятники», «застій».

Форма контролю: опитування, перевірка конспекту, оцінювання слайд – презентації.

Завдання для контролю та самоконтролю:

Тести № 15

1. Для культури XX ст. характерні певні тенденції розвитку. Укажіть цю тенденцію.
А. Неприйняття західноєвропейських тенденцій в області художньої культури
В. Заперечення романтизму
С. Невизнання неореалізму
Д. Збереження національно-культурних традицій
Е. Заперечення футуризму й символізму
2. У роки війни українські письменники створили ряд високомистецьких добутків. До них ставиться кіноповість «Україна у вогні». Назвіть ім'я її автора.
А. В. Пачовський
В. А. Довженко
С. М. Рильськ

Д. І. Кочерга
Е. П. Тичина

3. Після розпаду СРСР в 1991 році намітилися певні тенденції в розвитку української культури. Укажіть цю тенденцію.

- А. Посилення атеїстичної пропаганди
- В. Утиск національних меншин
- С. Заборона відкриття приватних навчальних закладів
- Д. Заборона добутків письменників-емігрантів
- Е. Росте інтерес до минулого українського народу

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. В якій губернії було відкрито найбільше українських середніх навчальних закладів у добу Центральної Ради?

- a. У Київській
- b. У Полтавській
- c. У Подільській
- d. У Чернігівській

2. Де відкрився перший український народний університет за доби Центральної Ради?

- a. У Полтаві
- b. У Миколаєві
- c. У Харкові
- d. У Києві

3. У яких містах 1918 року відкрилися державні українські університети?

- a. У Полтаві та Києві
- b. У Києві та Кам'янці-Подільському
- c. В Одесі та Києві
- d. У Києві та Катеринославі

4. Хто став першим президентом Української Академії Наук?

- a) М.Грушевський
- b) А.Кримський
- c) В.Вернадський
- d) Д.Багалій

5. Хто керував роботою Молодого театру, заснованого у Києві у 1918 році?

- a. О.Загаров
- b. Б.Кривецький
- c. П.Саксаганський
- d. Л.Курбас

6. Якого року було проголошено курс на "коренізацію" ("українізацію")?

- a. 1923 року
- b. 1925 року
- c. 1933 року
- d. 1917 року

7. Який фільм О. Довженка на Всесвітній виставці в Брюсселі включено до почесного списку двадцяти найкращих фільмів усіх часів і народів?

- a. “Звенигора”
- b. “Арсенал”
- c. “Земля”
- d. “Аероград”

8. Де і коли в культурному житті України був проведений Перший фестиваль “Червона рута”?

- a. Київ, 1991 рік
- b. Чернівці, 1989 рік
- c. Чернігів 1989 рік
- d. Львів 1982 рік

9. В якому році Верховна Рада прийняла “Закон про мови в Українській РСР”, яким українська мова оголошувалася державною

- a. у 1991 р.
- b. у 1989 р.
- c. у 1990 р.
- d. у 1979 р.

10. Коли була проголошена незалежність України?

- a. 19 лютого 1992 року
- b. 28 червня 1991 року
- c. 24 серпня 1991 року
- d. 26 серпня 1992 року

Література

1. Дещинський Л.Є. та ін. Українська та зарубіжна культура: Навч. посібник. – Львів, 2005. – С. 282 – 290.
2. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. Посібник/ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. – Л., 2005. – С. 535 – 548.
3. Подольська Є.А. Культурологія: 100 питань – 100 відповідей. Навч. посіб. для студентів вищ. Навч. закладів. – К., 2008. – С. 230 – 234.
4. Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія української культури. – К., 2006. – С. 219 – 229.

5. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред.М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта ХХІ ст.)

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210](http://readbookz.com/books/210)

Перелік питань на залік з культурології

1. Культурологія в системі соціальних наук. Культурологія як наука.
2. Функції культури та їх сутність. Стили в мистецтві.
3. Предмет і об'єкт культурології. Завдання культурології.
4. Структура культури. Матеріальна та духовна культура.
5. Сутність культури: слово, поняття, проблема. Інформаційно-семіотичне розуміння культури.
6. Культура і людина в контексті соціально-економічного розвитку суспільства.
7. «Субкультура» та її функції.
8. Мистецтво як засіб творення особистості.
9. Первісна культура. Синкретизм як складова міфологічної свідомості первісної людини. Ритуали і табу.
10. Походження первісного мистецтва та його особливості.
11. Культура стародавніх цивілізацій. Виникнення давніх цивілізацій, їх взаємозв'язок та вплив на формування і розвиток світової культури.
12. Культура стародавніх цивілізацій Зародження наукових знань; поширення писемності;
13. Культура стародавніх цивілізацій Художня культура. Світогляд та древні культури.
14. Культура стародавньої Індії та Китаю.
15. Поняття «антична культура». Специфічні риси античної культури.
16. Культура стародавньої Греції. Основні етапи давньогрецької культури.
17. Давньогрецька релігійна міфологія. Давньогрецьке мистецтво.
18. Культура стародавнього Риму. Самобутність давньоримської культури.
19. Культура стародавнього Риму. Особливості релігійних вірувань. Давньоримське мистецтво.
20. Культура західноєвропейського середньовіччя, її ознаки.
21. Християнська теологія і церква, їх роль у становленні та розвитку культури Середньовіччя. Середньовічний театр та його жанри.
22. Готичний та романський стилі в архітектурі та скульптурі.
23. Періодизація та загальна характеристика Італійського Ренесансу.
24. Видатні твори живопису та архітектури епохи Відродження. Гуманізм.
25. Майстри високого Відродження їх основні твори.
26. Особливості розвитку художньої культури XVII ст..
27. Бароко як світоглядна система і мистецький стиль.
28. Фламандське і голландське мистецтво XVII ст.
29. Мистецтво доби Просвітництва.
30. Стиль рококо як мистецтво «галантної доби».
31. Художні стилі і течії у мистецтві XIX ст., пошуки нових форм.
32. Специфічні риси та загальні тенденції розвитку світової культури XX ст.. Феномен масової культури.
33. Модернізм як специфічний культурний феномен XX ст.. особливості стилю
34. Модерн як архітектурний стиль.
35. Модернізм напрями в мистецтві.

36. Елітарна та масова культура.
37. Модернізм другої половини ХХ ст.. принципи мистецтва постмодернізму.
38. Модернізм другої половини ХХ ст.. Архітектура, література, кіно.
39. Живопис, музика, телебачення та театр доби постмодернізму.
40. Людські поселення на території України від палеоліту до енеоліту. Трипільська культура.
41. Кіммерійці, скіфи та сармати та їх роль у розвитку культури на українських територіях.
42. Античні впливи на розвиток української культури.
43. Особливості культури східних слов'ян: міфологічні і релігійні уявлення, побут і повсякденне життя.
44. Запровадження християнства і його вплив на розвиток культури.
45. Освіта література рукописна книга Київської Русі.
46. Архітектура, види і жанри образотворчого мистецтва. Декоративно-ужиткове мистецтво Київської Русі.
47. Особливості музичного мистецтва Київської Русі.
48. Литовсько-польська доба (XIV – перша половина XVII ст.) Розвиток української освіти і друкарства. Основні жанри української літератури. Литовсько-польська доба (XIV – перша половина XVII ст.)
49. Архітектура та мистецтво. XIV – перша половина XVII ст.
50. Розвиток освіти. Києво-Могилянська академія – перший вищий навчальний заклад України європейського типу.
51. Специфіка національного варіанта бароко в мистецтві, літературі і музиці.
52. Барокова архітектура. Козацька доба.
53. Козацька доба образотворче мистецтво.
54. Доба українського культурно-національного відродження XIX ст. Образотворче мистецтво, музика, театр.
55. Художня культура України другої половини XIX - початку ХХ ст.
56. Розвиток української культури в добу національного відродження (1917-1933).
57. Мистецтво періоду Великої Вітчизняної війни.
58. Культура періоду хрущовської «відлиги». Феномен шістдесятництва
59. Новітня українська культура. Музичне мистецтво України. Театр та опера.
60. Культура періоду розбудови української незалежної держави. Український живопис та графіка. Архітектура та скульптура України: стилістичні напрями.

НАВЧАЛЬНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Культурологія: українська та зарубіжна культура: Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.Л. Шевнюк та ін.; За ред. М.М. Заковича. -5-те вид., стер. –К.: Знання, 2010. – (Вища освіта XXI ст.)
2. Гаврюшенко О.А., Шейко В.М., Тишевська Л.Г. Історія культури: Навч. посібник/ Наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2004.
3. Шейко В.М., Гаврюшенко О.А., Кравченко О.В. Історія світової культури: Навч.посібник/наук.ред. В.М. Шейко.- К.: Кондор, 2006.
4. Навчально-методичний посібник з дисципліни «Історія української культури» / Укл. Моїсеєнко Л.М - Красноармійськ: КП ДонНТУ, 2010.
5. Подольська Є.А., Лихвар В.Д., Погорілий Д.Є.П 44 Кредитно-модульний курс культурології. Навчальний посібник. - К.: Фірма «Інкос», Центр навчальної літератури, 2006.
6. Матвеева Л.Л. Культурологія: Курс лекцій: навч. посібник. –К.: Либідь, 2005.
7. Білоцерківський В.Я., Шейко В.М. Історія української культури. Навчальний посібник (рек. МОН України) В-во: Знання, 2009.
8. Гороховська Т.В., Піскарьов А.І., Дубчак Л.М., Цапко О.М. Історія української культури: кредитно-модульний курс. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України) В-во: КНТ - 2010.
9. Історія української культури: Навч. посіб. – 2-ге вид., випр. Рекомендовано МОН / Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. – К.: 2010.
10. Кормич Л.І., Багацький В.В. Культурологія (історія і теорія світової культури ХХ століття): Навч. посібник. - Вид. 30є. - Х.: Одиссей, 2010.
11. Лосєв І.В., Єфименко В.В., Гриценко В.С., Левчук Л.Т. Історія світової культури. Навчальний посібник для ВНЗ (рек. МОН України).- 3-є вид. В-во: ЦУЛ, 2010.
12. Основи культурології: Навчальний посібник / Сандюк Л.О. –К.: ЦУЛ, 2012.
13. Режко В.А., Кушнерук В.А., Чорний І.В., Греченко В.А. Історія світової та української культури. Підручник Издательство: Літера - 2010.
14. Сандюк Л.О., Щубелка Н.В., Шмиголь М.Ф., Сулим О.В., Симоненко С.П., Романенков І.Д., Юшкевич Ю.С. Навчальний посібник. / За ред. Л.О. Сандюк та Н.В. Щубелки. - К.: Центр учбової літератури, 2012.
15. Українська культура в європейському контексті / Ю.П.Богущий, В.П.Андрущенко, Ж.О.Безвершук, Л.М.Новохатько ; [за ред. Ю.П.Богущького]. — К. : Знання, 2007

Допоміжна

16. Бичкова Л.В. Колористична культура античного світу. – К.: Вища школа, 2010.
17. Брестед Д, Тураєв Б. История Древнего Египта В-во: АСТ 2008.
18. Войтович В. Антологія українського міфу: Потойбіччя. У 3-х томах — Том 3. - К., Центр учбової літератури, 2007.
19. Войтович В. Антологія українського міфу: Тотемічні міфи. У 3-х томах. - Том 2. Центр учбової літератури, 2009.
20. Гарасим Я. І. Нариси до історії української фольклористики: Навч. посіб. - К.: Знання, 2009.

21. Греченко В.А., Чорний І.В. Історія світової та української культури з тестовими завданнями. Довідник для школярів та студентів. В-во: Літера, 2009.
22. Грицак Я. Пророк у своїй вітчизні. Франко та його спільнота (1856-1886) К.: - Критика 2006.
23. Гриценко Т.Б. Культурологія. Навчальний посібник рекомендовано МОН України В-во: ЦУЛ, 2007.
24. Дорошенко Д. Слов'янський світ в його минулому й сучасному . – К.: Гражда, 2009.
25. Етнічна історія України: Навч. посіб. для студентів ВНЗ, викладачів / Макарчук С. А. – К.: 2008.
26. Ігошкіна Н.Г. Культурологія мистецтва. Навчальний посібник . – К.: МАУП, 2006.
27. Історія України ХХ — початку ХХІ століття: Навч. Посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка та ін.; За заг. ред. В.А. Смолія. – К.: Знання, 2004.
28. Історія України: сучасне бачення: Навч. посіб. – 4-те вид., перероб. і доп. Рекомендовано МОН / Остафійчук В.Ф. – К.: 2008.
29. Історія української та зарубіжної культури. Навчальний посібник (доп. МОН України).- 6-е вид. В-во: Знання-Прес, 2007.
30. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. М. Клапчук, В.Ф. Остафійчук. - 5-те вид., перероб. і доп. - К.: Знання - Прес, 2010.
31. Костенко Л. Гуманітарна аура нації, або Дефект головного дзеркала. – К.: Києво-Могилянська академія, 2007.
32. Кравець М.С. Культурологія Підручник В-во: Новий світ -2000. 2007 р. 320 с.
33. Країнознавство: Підручник. – 2-ге вид., випр. Затверджено МОН / Масляк П.О. – К.: 2008.
34. Країнознавчий словник-довідник. – 5-те вид., перероб. і доп. Рекомендовано МОН / Дубович І.А. – К.: 2008.
35. Культурологія: Навчальний посібник / За загальною редакцією доктора історичних наук, професора М.М. Стрішенця. - Тернопіль: Астон, 2008.
36. Культурологія: Навчальний посібник / упор. Погорілий О.І.; Собуцький М.А. В-во: Київ-Могила. Академ. 2005.
37. Культурологія: українська та зарубіжна культура Навч. посіб. / М.М. Закович, І.А. Зязюн, О.М. Семашко та ін.; За ред. М.М. Заковича. - 3-тє вид., стер. - К.: Знання, 2007.
38. Лановик М.Б., Лановик З.Б. Українська усна народна творчість: Підручник. - 4-те вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2006.
39. Клапчук М. Історія української та зарубіжної культури –К.: Знання, 2006.
40. Миропольська Н. Є., Белкіна Е. В., Масол Л. М.. Художня культура світу. – К.: Вища школа, 2005.
41. Павленко О.П. Культурологія: Посіб. для підготов. до іспитів. – 2-ге вид., стереотип. - К.: Вид. ПАЛИВОДА А. В., 2010.
42. Полікарпов В.С. Лекції з історії світової культури: Навч. посіб. 6-те вид., стер. - К.: Т-во "Знання", КОО.
43. Попович М. Григорій Сковорода: філософія свободи. – К.: Майстерня Білецьких, 2007.
44. Посацький Б. Простір міста і міська культура (на зламі ХХ–ХХІ ст.). –Л.: Львівська політехніка, 2007.

45. Резаненко В.Ф. Духовність, мораль, етика традиційних суспільств Далекого Сходу. – К.: Києво-Могилянська академія, 2009.
46. Сергеев В.С. История Древней Греции В-во: АСТ 2008.
47. Українська культура в європейському контексті / Богуцький Ю.П., Андрущенко В.П. - К.: 2007.
48. Шевнюк О.Л. Культурологія. Навч. Посіб .2-ге вид., стер. - К.: Знання-Прес, 2005.
49. Янів В. Нариси до історії української етнопсихології. - 3-тє вид., стер. - К.: Знання, 2006.

Інформаційні ресурси

1. Культурологія: підручники [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://pidruchniki.ws/kulturologiya/>
2. Культурологія. Історія культури [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.info-library.com.ua/books.html>
3. Електронні підручники по Культурології на сайті: westudents.com.ua
4. Національна парламентська бібліотека України. Електронна бібліотека культура України <http://elib.nplu.org/view.html?&id=124>
5. Лекції з історії світової та вітчизняної культури [http:// readbookz. com/books/210. Html](http://readbookz.com/books/210.html)
6. litopys.org.ua/krypcult
7. www.culturalstudies.in.ua
8. www.book-ye.com

